

TEMA DEL DIA

NOU TURISME A LA Cerdanya ► El Pirineu deixa de presentar-se davant dels turistes i segons residents com un jardí de tranquil·litat i natura. El nou turisme de vivències obre les portes de les granges i dona a conèixer la producció agroalimentària ancestral que ara es rellança

La Cerdanya s'obre al turisme de vivències

► El programa «Visita a pagès» ampliat a 89 sessions dispara les reserves amb una mitjana de 30 participants fins a l'octubre

Miquel Spa

PUIGCERDÀ

■ La Cerdanya viu en aquest tram central del mes d'agost un dels períodes turístics més intensos, amb una població resident i passavolant a tocar de les 100.000 persones i les empreses treballant a ple rendiment. En aquest context, el turisme de la vall està vivint una revolució pel que fa al format. Gestors públics i privats han deixat de presentar la vall com un jardí on la tranquil·litat i l'entorn són els seus valors suficients per obrir als visitants la rebotiga de la seva gent. És el turisme vivencial, que dona a conèixer al visitant la realitat que hi ha al darrere dels prats verds, els ramats i els menús autòctons. La consolidació d'aquest nou turisme de contacte té dos pilars fonamentals: la posada en valor de les activitats viscudes en primera persona i l'auge de la producció agroalimentària local.

El Patronat Comarcal de Turisme i el sector ramader agroalimentari, a través del grup Origen Cerdanya, han ampliat aquest estiu el projecte «Visita a pagès» amb la programació de visites a vuit granges de la vall fins al mes d'octubre. El programa surt, doncs, de les quatre setmanes punta de l'agost per mantenir l'oferta de coneixement del territori també en temporada baixa. En total, el sector ofereix 89 visites, que en la primera setmana del mes ja han assolit la xifra de 310 visitants amb una mitjana d'unes 30 persones per sessió. Ja en la primera edició del projecte, l'any passat, el Patronat es va veure sorprès amb 1.287 visitants. Aquest any, el ritme de visites i reserves, que s'acostumen a fer el mateix dia, fa pensar als seus responsables que es repetirà o fins i tot augmentarà la xifra de l'any passat. Si es mantingués el ritme de 30 persones per visita, el balanç podria superar els 2.600 participants. El programa permet visitar Cal Grauet de Saga, Cal Calsot de Montellà, ca l'Alsina de Puigcerdà, l'explotació 30 Cabres-La Formatgeria d'Éller, mas Cal Gintó de Mosoll, la Formatgeria de Montmelús, el Verger Cerdà de Prullans i la Torre d'Estoll. En totes les sessions, els visitants participen en un tast dels productes agroalimentaris de la granja, que poden ser, per exemple, iogurt i mató artesans, formatge de cabra, ous ecològics, compota de poma ecològica d'alta muntanya o carn de vedella ecològica.

El programa propi «Visites a pagès» complementa el d'àmbit na-

Un grup de participants del programa «Visites a pagès» de la Cerdanya a l'entrada de Cal Grauet de Saga, a Ger

cional «Benvinguts a pagès», que també ha tingut una gran incidència a la Cerdanya amb la participació de vint entitats entre granges i vuit establiments d'allotjament turístic: la casa rural Cal Rei, Cerdanya Ecoresort, Hotel Bernat de So, Hotel Jaume, Hotel Mirador, L'Hostal d'Éller, mas Cal Gintó i Mas d'Aravó.

En aquesta mateixa línia de turisme d'experiències, els hotels de la Cerdanya estan oferint nous pa-

quets als seus clients per tal que les estades siguin alguna cosa més que dies de contemplació. El clúster Sol dels Pirineus, que aplega empresaris de l'Alta i la Baixa Cerdanya, ha impulsat la promoció de la vall com un destí de salut i el senderisme. Entre els hotels més dinàmics de la vall que ha començat a oferir nous productes, hi ha el Cerdanya Ecoresort de Prullans. L'establiment ha posat a disposició dels clients una xarxa de

professionals de la salut, l'alimentació i el creixement personal que es tradueixen en un paquet de nous serveis com ara banys de bosc, horticoteràpia, tallers de gestalt o de meditació, de ioga, de cuina saludable, de tractaments de fisioteràpia o de fitoteràpia, entre d'altres. El programa, que porta el nom de «Life Reset», s'emmarca en les estades de salut que ja van veure néixer el turisme a la Cerdanya el segle XIX.

La nova coordinació i la difusió del sector agroalimentari fan de motor turístic

Dues associacions professionals lideren la promoció dels productes i les visites a les granges

M.S. PUIGCERDÀ

■ Un dels motors d'aquest nou turisme és el sector agroalimentari. Des de l'any passat ramaders i productors estan units en l'Associació Agroalimentària de Cerdanya. En aquest escenari, també hi aporta feina i visibilitat

l'Associació de Productors Ecològics de Cerdanya, que aquest estiu està en ple procés d'integració amb els professionals de l'Alt Urgell. Actualment l'Associació Agroalimentària la formen unes 50 empreses, mentre que la de productors ecològics la integren unes 30 firmes.

Un dels principals projectes que té sobre la taula l'Associació Agroalimentària de Cerdanya és la creació i difusió del segell Origen Cerdanya. Aquest segell, que ja distingeix les activitats de «Visites a pagès», ha de ser una «carta

de presentació» de la Cerdanya, segons ha explicat el vicepresident de l'entitat i responsable del Cerdanya Ecoresort, David Isern.

L'entitat també té com a objectiu bastir una xarxa de cooperació entre productors, distribuïdors i restauradors de la comarca per enfortir el producte final. El gran repte és associar el turisme de la vall amb l'activitat tradicional i el producte agroalimentari saludable i de qualitat, i aquí és on hi juga un paper clau el paquet d'experiències que gestors públics i privats ofereixen als visitants.

El senderisme guiat, l'altra gran pota del projecte

► Una tercera pota del turisme vivencial que complementa les visites a les granges i els paquets de serveis personals dels hotelers és el nou auge també de les excursions guiades a la natura. El senderisme és un dels puntals sobre els quals reposa l'oferta futura del turisme unificat de l'Alta i la Baixa Cerdanya que impulsen els sectors públics i privats a través del clúster Sol dels Pirineus. En aquesta línia, els ajuntaments de Puigcerdà, Alp i Llúvia així com l'estació de la Molina i entitats com ara Guies del Pirineu i Nordic Walking Pirineu han posat en marxa el programa «Cerdanya Senderisme de Salut». Es tracta d'un paquet d'excursions guiades i conduïdes sobre paràmetres de salut pels millors racons, cims i paratges naturals de la Cerdanya.

«Ni el pagès és dolent ni el turista emprenya; hem de trencar barreres»

► Les «Visites a pagès» inicien un nou món de relacions a la Cerdanya entre els responsables del verd de la vall i els visitants que en gaudeixen

MIQUEL SPA SAGA

■ Gerard Garreta, de 26 anys, porta amb el seu pare, amb el mateix nom i de 63 anys, la granja Cal Grauet de Saga. Representa la quarta generació a la mateixa casa d'una família cerdana dedicada a la ramaderia. Cal Grauet forma part amb el restaurant Cal Jet de Ger del programa «Visites a pagès» que està obrint al turisme la realitat local que hi ha darrere les pastures i els productes agroalimentaris. Aquesta granja històrica de Saga, al terme de Ger, produeix carn de vedella i ous de gallina ecològics.

Garreta explica que van decidir obrir les portes de la casa «per buscar un valor afegit, localitzar-nos en el mapa i que es conegui la feina que fem a pagès». El jove ramader de Saga creu que aquesta nova modalitat de turisme és clau per donar a conèixer la veritat del jardí que han trobat sempre els visitants: «Els jardiniers d'aquest jardí som nosaltres i per conservar la Cerdanya en les condicions que està necessita la feina que fan els

pagesos, de manera que qui millor que ells per donar-la a conèixer. A més, ara que en els últims temps els ramaders hem passat a ser també venedors de producte és una bona manera de crear sinergies amb el turisme». En aquests dos anys de «Visites a pagès», l'experiència està agradant als responsables de Cal Grauet: «N'estem molt contents, és una experiència molt maca, interessant i enriquidora en què tant aprèn el visitant com el mateix pagès, amb petites millores i el coneixement del mercat on es mou». El granger aprofita les visites per prendre consciència de les tendències del mercat, els gustos dels consumidors i, sobretot, reivindicar la seva feina, perquè, en definitiva, el contacte entre grangers i turistes uneix dos mons. En aquest sentit, Garreta ha vist dues cultures relacionar-se: «La gent està acostumada a veure el bistec en un taulell i els ous al prestatge d'un supermercat, i poder donar a conèixer d'on surt aquest ou i els anys de feina que hi ha darrere el

Gerard Garreta durant la visita guiada a la seva explotació ramadera de Cal Grauet

bistec és molt enriquidor per a les dues parts».

L'arribada de visitants a la casa fa que, de fet, els productors agroalimentaris puguin prendre contacte directe amb futurs clients i així conèixer el destí final de la seva feina: «Hem aconseguit que alguns dels visitants es converteixin després en clients que o venen aquí a casa directament a comprar la carn o els ous, o bé ho busquen al mercat; també n'hi ha que ens fan comandes per correu electrònic». Les «Visites a pagès» han obert un nou món a la Cerdanya: «Ens ajuda a fer veure que ni els pagesos som dolents ni els turistes emprenyadors, hem de crear sinergies, crear ponts i trencar barreres».

Pares i nens observen el ramat de vedells de l'explotació ecològica

El tram central del mes posa les empreses locals a ple rendiment

► Un hotel pot arribar a facturar el 50% anual entre juny i setembre, i les botigues desapareixen les vendes

M.S. PUIGCERDÀ

El mes d'agost és el mes de les xifres grans a la Cerdanya. La comarca ho multiplica tot, com a mínim, per tres. Els 18.000 residents habituals passen a ser-ne més de 60.000 i, sumant els visitants de dia, pot arribar a tenir al voltant de les 100.000 persones. Això implica un repunt en els serveis que ha d'oferir que obliga les empreses a ampliar les plantilles i les jornades laborals.

Un hotel de gran activitat a la vall com el Cerdanya Ecoresort fa entre el 15 de juliol i el 15 de setembre la meitat de la facturació de tot l'any, la qual cosa l'obliga a ampliar fins al centenar de treballadors una plantilla que durant l'any és d'unes seixanta persones.

Una gentada omple un dels carrers principals de Puigcerdà a l'agost

En paral·lel, les oficines de turisme reben una allau de consultes. L'any passat les oficines de Puigcerdà, Bellver, Llívia i Alp van rebre els primers dies d'agost 3.000 consultes, una xifra que va suposar vuit vegades les menys de 400

que van rebre el juny. En la mateixa situació es troben les petites botigues de poble. Un forn que fa 200 peces de pa al dia durant l'any, a l'agost en fa 600, i una carnisseria que atén 60 clients al dia, a l'agost en poden ser més de 500.

El sector preveu un agost més fluix que el del 2017 amb el 75% d'ocupació

M.S. PUIGCERDÀ

■ A pesar de les escenes de massificació d'aquest tram central del mes d'agost a la Cerdanya, el sector turístic ha previst que en global resulti més fluix que el de l'any passat. El gremi d'hotelers ha situat entre el 70% i el 75% la mitjana total d'ocupació, un percentatge que se situaria entre cinc i deu punts per sota del 80% assolit l'any passat.

La previsió d'un mes d'agost més fluix que el de l'any passat se sustenta en els resultats del mes de juliol, que s'ha tancat a la Cerdanya amb una ocupació del 56%. Aquest percentatge d'allotjament turístic consolida la tendència dels últims anys del mes de juliol, amb baixa ocupació. El mes de juliol també ha estat de poca feina turística en altres comarques de muntanya com ara el Ripollès i la Garrotxa, amb un percentatge mitjà del 60%. En canvi, les desti-

nacions de platja han superat el 70%, fet que fa preveure que la resta de l'estiu es mantindrà fort a la Costa Brava.

La previsió per al mes d'agost també pren la base del ritme de reserves, que costa d'arrencar. No obstant això, els portaveus de la Federació d'Hostaleria de les Comarques de Girona han apuntat que tampoc no es pot descartar que un canvi sobtat en la dinàmica de reserves faci millorar els nivells d'ocupació a última hora. Bona part de les expectatives d'aquesta recuperació de les reserves se centren en aquesta setmana del quinze d'agost.

Els professionals del sector han atribuït aquesta baixada general al Pirineu i, en menor mesura, als destins de platja del país, a l'estabilització d'altres destinacions de l'arc mediterrani que competeixen amb Catalunya com ara Turquia, Tunísia o Croàcia.